
FOLKETINGET

**Europaudvalget, Finansudvalget og Erhvervs- Vækst- og
Eksportudvalget
EU-konsulenten**

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: 3. november 2011

Eurolandene ønsker en stærkere økonomisk Union

Sammenfatning

I denne note gennemgås kort den samlede pakke af foranstaltninger, som de 27 EU-landes stats- og regeringschefer og de 17 eurolandes ledere nåede til enighed om på topmøderne den 26.-27. oktober. Det drejer sig om en ny bankpakke, som skal sikre en koordineret ordning for rekapitalisering af EU-landenes banker samt eurolandenes redningsplan bestående af fire dele, som hver især skal bidrage til håndtere truslen mod stabiliteten i euroområdet:

- *en bæredygtig løsning for Grækenland*
- *en styrket europæisk stabilitetsfond (EFSF)*
- *yderligere finanspolitisk konsolidering i visse medlemsstater*
- *øget koordinering af finanspolitik mellem eurolandene*

Eurolandene går forrest i løsning på gældskrise

Den europæiske gældskrise har stået øverst på den politiske dagsorden i EU de seneste uger, hvor der har været holdt topmøder både den 23. oktober og den 26. oktober 2011. Der har her været ført hårde forhandlinger i såvel hele kredsen af EU-lande som mellem de 17 eurolande om forskellige dele af den samlede pakke til løsning på gældskrisen i Europa.

På topmødet den 26. oktober mellem de 27 EU-landes ledere blev der opnået enighed om en ny bankpakke, som skal sikre en koordineret ordning for rekapitalisering af europæiske banker, mens lederne af de 17 eurolande den 27. oktober selv vedtog en redningsplan for håndteringen af truslen mod stabiliteten i euroområdet. Eurolandenes redningsplan består af fire dele:

- en bæredygtig løsning for Grækenland
- en styrket europæisk stabilitetsfond (EFSF)
- yderligere finanspolitisk konsolidering i visse medlemsstater
- øget koordination af finanspolitik mellem eurolandene

Den samlede redningspakke skal ses i lyset af den seneste tids skærpelse af den europæiske gældskrise og bygger oven på de seneste par års bestræbelser på at styrke koordinationen af den økonomiske politik i EU gennem bl.a. "six-pakken" (seks direktiver om forbedret økonomisk styring i EU), det europæiske semester og europluspagten.

De vigtigste beslutninger fra ovenstående topmøder skal kort gennemgås i det følgende startende med EU-topmødet.

I. EU-topmødet

Rekapitalisering af bankerne

Der blev på EU-topmødet den 26. oktober opnået enighed om en bankpakke, der skal styrke tilsynet med banksektoren og dermed genskabe tilliden til de europæiske banker.

Pakken indeholder bl.a. en koordineret ordning for rekapitalisering af bankerne, som stiller krav om, at bankernes andel af kapital af højeste kvalitet sættes op til 9 pct. for bedre at kunne modstå chok. Dette mål skal nås inden udgangen af juni 2012 på baggrund af planer aftalt med de nationale tilsynsmyndigheder. EU-landene skal dog samtidig holde øje med, at bankernes planer om at styrke kapitalen ikke fører til, at kreditstrømmene til realøkonomien går i stå.

Bankernes finansiering af kapitalforøgelse skal først og fremmest ske på de private markeder (gennem omstrukturering, frasalg eller lignende). Men hvis dette ikke lykkes, kan det om nødvendigt godt foregå gennem statslig rekapitalisering. For eurolandene kan dette evt. foregå gennem lån fra EFSF.

Endelig understreger EU-landene, at enhver offentlig støtte til den finansielle sektor vil skulle være i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler – her-

under de principper, som gælder for de gældende midlertidige retningslinjer for den ekstraordinære statsstøtte til den finansielle sektor..

II. Eurotopmødet

En bæredygtig løsning for Grækenland

På eurotopmødet den 27. oktober vedtog eurolandenes ledere bl.a. en ny redningsplan for Grækenland, som der dog er blevet skabt tvivl om med den græske regerings seneste beslutning om at sende den til folkeafstemning.

Målet med redningsplanen er at gøre det muligt for Grækenland at nedbringe sin offentlige gæld fra de nuværende ca. 160 pct. af landets BNP til 120 pct. inden udgangen af 2020.

Gælden nedbringes bl.a. ved, at europæiske banker, som har lånt Grækenland penge, accepterer frivilligt at nedskrive grækernes gæld med 50 pct¹. Det er dog endnu uvist, hvordan gælden mere præcist skal nedskrives. Men det forventes, at eurolandene vil afslutte forhandlingerne herom med de private indehavere af græske statsobligationer.

Derudover vil Eurolandene bidrage til den private sektors deltagelse i pakken med op til 30 mia. euro.

Endelig indeholder pakken yderligere finansiering fra den offentlige sektors side, idet det inden årets udgang er planlagt at indføre et nyt EU-IMF-program på op til 100 mia. euro frem til 2014 – inklusive den nødvendige rekapitalisering af græske banker.

På topmødet besluttede Eurolandene også at styrke overvågningen af Grækenland og gennemførelsen af det græske program. Det skal ske gennem etableringen af en permanent overvågningskapacitet i Athen bestående af eksperter fra Kommissionen og trojkalandene.

Usikkerhed om redningsplanens ikrafttræden

Bedst som alle troede aftalen var på plads, har den græske regering skabt usikkerhed om pakkens videre skæbne med sin beslutning om at sende den til folkeafstemning den 4. december. Ifølge en meningsmåling er 60 pct. af grækerne imod pakken. Spørgsmålet er dog om regeringen overlever længe

¹ IIF (Institute for International Finance), der repræsenterer de største globale banker, accepterede den 27. oktober efter hårde forhandlinger med Eurozonens ledere en nedskrivning på 50 pct.

nok til, at folkeafstemningen kan afholdes. Regeringen skal nemlig allerede fredag gennem en tillidsafstemning i det græske parlament. Regeringen har nemlig kun støtte fra et snævert flertal på 152 af parlamentets 300 medlemmer efter, at Milena Apostolaki, som var medlem af Premierminister Papandreous PASOK-parti, meddelte, at hun forlod partiet. Og Papandreous popularitet er næppe steget med de seneste dages meldinger fra EU og IMF om, at Grækenland ikke vil få udbetalt den sjette tranche fra EU-IMF-støtteprogrammet på 8 mia. euro, før landet har sagt ja til den nye redningspakke.

En styrket stabilitetsfond

Lederne af de 17 eurolande besluttede også at styrke den europæiske stabilitetsfond (EFSF) ved at gøre det muligt at belåne den. Det vil ifølge Eurolandene kunne betyde en femdobling af fondens kapacitet fra de i fonden tilbageværende 260 mia. euro til en samlet kapacitet på i alt 1.000 mia. euro. Denne udvidelse skal dog ske uden at udvide de garantier, der underbygger faciliteten og inden for traktaternes bestemmelser.

I stedet skal EFSF have mulighed for at bruge sine ressourcer enten som risikoforsikring til private investorer, der køber statsobligationer eller som indskud i særlige investeringsfonde, som opkøber statsobligationer.

EFSF er dog en midlertidig foranstaltning, som udløber til juni 2013. En permanent afløser - den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) skal efter planen erstatte EFSF til juni 2013.

Tættere koordinering af den økonomiske politik

Eurolandenes ledere vedtog desuden at styrke deres fremtidige koordinering af eurozonens økonomiske politikker og tilsynet med disse.

Bl.a. forpligtede eurolandene sig hver især til at træffe følgende supplerende foranstaltninger på nationalt plan:

- vedtagelse af bestemmelser om strukturelt afbalancerede budgetter, der inden udgangen af 2012 omsætter stabilitets- og vækstpaktens regler i national lovgivning, helst på forfatningsniveau eller et tilsvarende niveau
- styrkelse af de nationale finanspolitiske rammer ud over direktivet om krav til medlemsstaternes budgetrammer. Navnlig bør de nationale budgetter bygge på uafhængige vækstprognoser

- opfordring til de nationale parlamenter om at tage hensyn til henstillinger vedtaget på EU-plan om gennemførelsen af økonomi- og budgetpolitikker
- høring af Kommissionen og andre eurolande inden vedtagelsen af alle vigtige planer om reform af økonomi- og finanspolitikkerne, som har potentielle spillovereffekter
- forpligtelse til at følge Kommissionens henstillinger vedrørende gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten.

Derudover bemyndigede eurolandene Kommissionen og Rådet til at gennemgå eurolandenes nationale finanslovsforslag og vedtage en udtalelse herom, før finansloven vedtages i det nationale parlament, hvis landene har et for stort underskud på de offentlige budgetter. Kommissionen blev også opfordret til at overvåge eurolandenes gennemførelse af budgettet og om nødvendigt foreslå ændringer i årets løb.

Stærkere Economic Governance

Endelig lægger de 17 eurolandes ledere op til en endnu tættere koordination af eurolandenes finanspolitikker og økonomiske politikker i fremtiden. Det skal ske gennem en række tiltag, som skal styrke, hvad man betegner som eurozonens "styringsstruktur" eller "economic governance".

Først og fremmest er eurolandenes stats- og regeringschefer enige om, at de selv skal spille en større rolle. Der skal således fremover afholdes regelmæssige eurotopmøder (mindst to gange om året), hvor de kan vedtage fælles "strategiske retningslinjer" for økonomi- og finanspolitikkerne i euroområdet. Der skal udpeges en fast formand for eurotopmødet, som bl.a. får ansvar for forberedelsen af eurotopmøderne sammen med Kommissionens formand samt for at holde de ti ikke-eurolande og Europa-Parlamentet nøje orienteret om, hvad eurolandene beslutter.

Det Europæiske Råd, Herman Van Rompuy fungerer indtil næste valg som formand for eurotopmødet.

Også Eurolandenes finansministre skal styrke deres samarbejde. Det skal ske gennem deres nuværende forum i Eurogruppen, hvor de får ansvar for at sikre en stadig tættere koordinering af eurolandenes økonomiske politikker samt for at føre et skærpet tilsyn med eurolandenes økonomi- og finanspolitikker². Eurogruppen får også til opgave at stå for forberedelsen af eurotopmøderne samt sikre, at der følges op på eurotopmødernes beslutninger. Det

² Eurogruppen er traktatfæstet i Lissabontraktatens protokol nr. 14 og ledes af en fast formand for en periode på 2 ½ år

overvejes desuden, hvorvidt eurolandene skal udpege en ny fuldtidsformand med base i Bruxelles inden Jean Claude Junkers formandsperiode udløber.

Der afholdes månedlige møder mellem formanden for eurotopmødet, Kommissionens formand og kommissæren med ansvar for euroen samt formanden for eurogruppen for at sikre en effektiv koordination.

Traktatændringer?

Endelig lægger de 17 eurolande op til, at der skal vedtages yderligere tiltag, som kan styrke den økonomiske styring i eurozonen – evt. i form af traktatændringer.

Eurolandene har derfor bedt formanden for Det Europæiske Råd om i tæt samarbejde med Kommissionens formand og formanden for eurogruppen at udarbejde en rapport til december om, hvordan EU's økonomiske union kan komme til at svare til den monetære union.

Rapporten skal fokusere på, hvordan eurolandene kan styrke deres økonomiske konvergens, forbedre deres finanspolitiske disciplin samt uddybe den økonomiske union.

Rapporten skal både se på, hvad der kan gøres på grundlag af de gældende traktater og, hvad der kan gøres med "begrænsede" traktatændringer.

Når der tales om begrænsede traktatændringer skal det formentlig bl.a. tilskrives, at man ikke er interesseret i, at der indkaldes et konvent til at forberede traktatændringerne. Eurolandene kommer ikke nærmere ind på, hvad det er for traktatændringer de tænker på.

Endelig skal der - inden udgangen af marts 2012 - udarbejdes en rapport om, hvordan december-rapportens konkrete forslag til foranstaltninger kan gennemføres.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen
(3695)